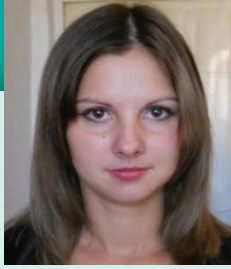

Юрій Богачков,
кандидат технічних наук, директор
Інституту перепідготовки та підвищення
кваліфікації НМК ІПО НТУУ «КПІ»,
ebogun@gmail.com

Вікторія Царенко,
аспірант Інституту інформаційних
технологій і засобів навчання НАПН
України

Для чого технологію вебінарів можна використовувати у навчанні? Багато для чого. Але як це робити ефективно, ще не зовсім зрозуміло. У Інституті післядипломної освіти НТУУ «КПІ» активно працюють над цим та іншими питаннями.

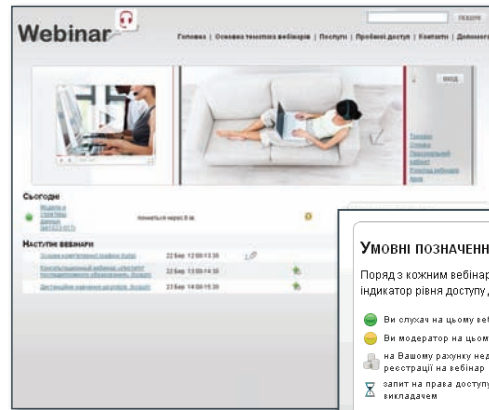
Вебінар: чим може бути корисним для навчання

Що таке вебінар, мабуть, багатьом уже відомо. Це (від англ. web+seminar, webinar) — технологія, яка забезпечує проведення інтерактивних заходів у синхронному режимі й надає інструменти для дистанційної колаборативної (спільної) роботи учасників. Технологія вебінарів реалізується за допомогою майданчиків (інтернет-сайтів) вебінарів або спеціального програмного забезпечення.

У Інституті післядипломної освіти НТУУ «КПІ» на базі відкритого продукту BigBlueButton розроблено середовище організації та проведення навчальних вебінарів (webinar.ipk.kpi.ua)

Основна тематика, яку ми підтримуємо стосується **методики та практики застосування вебінарів у навчальному процесі**. Ми запрошуємо педагогів вишів, шкіл у рамках своєї викладацької діяльності проводити **реальні навчальні вебіари**. Для навчальних та освітніх проєктів викладачів, студентів та школярів добре підходять **організаційні вебіари**. Доступні також **вебіари для підтримки досліджень** в освітній сфері. Додатково можна організовувати **вебіари-конференції** — спеціальні заходи або вебрансляція існуючих заходів.

Інший напрям застосування вебінарів — інформаційно-консультаційний. Тут можна проводити **інформаційно-презентаційні вебіари** про важливі поточні події, презентувати курси, у тому числі дистанційні, про-

Середовище проведення навчальних вебінарів, умовні позначення та дії з ними

водити відкриті **консультаційні вебіари** з різних аспектів освітньої галузі для абітурієнтів, студентів, викладачів. На найбільш важливі суспільно-значущі питання можна дати

публічні відповіді в рамках **вебінарів-інтерв'ю**.

Що потрібно?

Провести свій власний вебінар за певних умов не досить складно.

Для початку треба зареєструватись на сайті webinar.ipk.kpi.ua і створити у своєму персональному кабінеті запис про власний вебінар.

При цьому треба вказати, як він називається, надати короткий опис та умови участі. Після цього він може бути розміщений у календарі вебінарів, і на нього буде відкрита реєстрація.

На перший погляд все не дуже й складно. Але щоб провести ефективний навчальний вебінар необхідно врахувати чимало нюансів та провести відповідні підготовчі дії. Усе це системно розглядається у спеціально розробленому курсі підвищення

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Поряд з кожним вебінаром відображається індикатор рівня доступу до вебінару.

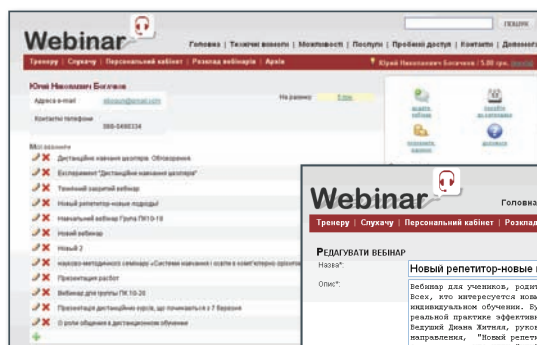
- Ви спливає на цьому вебінарі
- Ви модератор на цьому вебінарі
- на Вашому рахунок недостатньо коштів для реєстрації на вебінар
- запит на права доступу до вебінару обробляється викладачем

ДІЇ З ВЕБІНАРАМИ

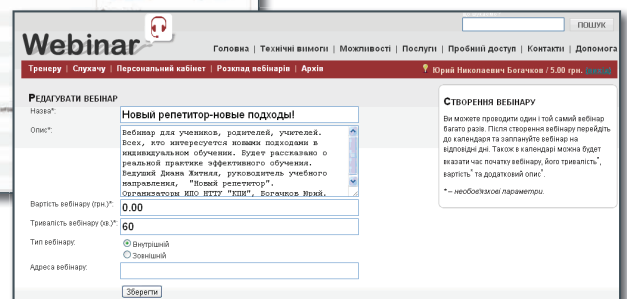
Праворуч від кожного вебінару відображаються піктограми дій, які можна виконати з цим вебінаром.

- в обговоренні вебінару є нові повідомлення.
- відвідати вебінар. З'являється за 15 хвилин до початку вебінару.
- реєстрація на вебінар
- управління правами доступу до вебінару*
- оброблення запису на доступ до вебінару*

* — тільки для викладачів

Персональний кабінет автора та створення запису про новий вебінар

кваліфікації «Вебінари у навчальній діяльності» — 72 год. (детальніше на сайті ipo.kpi.ua). Основні теми курсу включають розгляд функціональних

Розклад вебінарів

можливостей, технічних та технологічних обмежень технології. Слухачам пропонуються рекомендації з планування та підготовки вебінару, налаштування технічних засобів. Розглядаються також методика проведення, система управління організації, а також аналізуються типові помилки.

Зазвичай для вебінару готується презентація, на основі якої будується спілкування.

Доступні функції середовища

Кожен учасник вебінару виконує свою роль, яку визначає інтерфейс віртуального класу і права на використання певних функцій, які можуть передаватися іншим учасникам. Зазвичай у вебінарі передбачено дві ролі: ведучий (як правило, вчитель) та слухач (учень). Але на практиці ведучим може бути не лише вчитель, але й учень, коли школярі за допомогою вчителя проводять заняття або окремі його частини. Адже, ще у Давньому Римі існував вислів «навчаючи, учимося самі».

Залежно від конкретної програмної платформи вебінар може мати такі можливості та функціональні особливості:

- **комунікація** — проведення аудіо-і відеоконференцій з трансляцією декількох учасників одночасно; обмін миттєвими повідомленнями за допомогою текстового чату. При цьому можливе застосування як загального чату, коли всі учасники бачать усі пові-

домлення, так і приватного спілкування двох осіб з можливістю блокування вхідних повідомлень; обмін файлами між учасниками вебінару.

- **сумісні дії** — колективна робота з програмним забезпеченням — демонстрація всім іншим учасникам роботи в середовищі конкретного програмного продукту на екрані свого комп'ютера; надання прав управління програмою будь-якому учню з конкретним завданням; веб-тури — засіб, який дозволяє спільно відвідувати веб-сайти. Крім цього, ведучий може надсилати учасникам адреси веб-сторінок для незалежного перегляду у їхньому браузері; Whiteboard — електронна панель, яка виконує функції дошки для спільної роботи та має стандартний набір інструментів.

- **дії ведучого** — демонстрація електронних ресурсів різноманітних форматів: презентацій, документів, веб-сторінок, відеороликів; опитування і тестування учасників вебінару та миттєва візуалізація результатів за допомогою різноманітних діаграм. «Підняття руки» — надає змогу учаснику вебінару звернути на себе увагу ведучого та попросити увімкнути мікрофон, камеру або інший функціонал. В окремому вікні ведучого при цьому з'являються у відповідному порядку імена учасників, які «підняли руку».

- **технічні та організаційні додатки.** Breakout rooms («кімнати прориву») — віртуальні кімнати для роботи з групами. Як правило, ці кімнати оснащені засобами колективної роботи з текстом, відеоматеріалами та мультимедійними презентаціями. Можливість запису матеріалів вебінару у процесі його проведення та перегляду після завершення. Наявність окремої частини віртуального класу для розміщення плану проведення вебінару. Можливість учасника виявляти емоції, зокрема згоду, заперечення тощо за допомогою спеціальних індикаторів, які деякою мірою компенсують відсутність безпосереднього контакту. Окрім названих функціональних особливостей, які можуть бути реалізовані під час проведення віртуального заняття, більшість програмних платформ дають змогу автоматизувати підготовку до вебінару, зокрема реєструвати

учасників, отримувати статистику, інформувати учасників про подію за допомогою електронної пошти тощо.

Висновки

Таким чином, згадані дидактичні можливості та функціональні особливості дають підстави рекомендувати застосування вебінарів у навчально-виховному процесі середньої школи, зокрема у межах класно-урочної системи (наприклад, для педагогічної взаємодії з учнями і вчителями різних шкіл), реалізації дистанційного та позашкільного навчання. Цю технологію доціль-

Який вигляд на практиці має вебінар, можна побачити на прикладі презентації керівника навчального напрямку Діани Житньої до вебінару «Новий репетитор – нові підходи», розміщеної на диску у наступному номері

но використовувати для виконання і захисту учнями навчальних телекомунікаційних проектів; проведення уроків провідними педагогами; консультацій з різних предметів; підготовки учнів до олімпіад; дистанційного навчання учнів, які тимчасово не можуть відвідувати школу тощо. На нашу думку, вебінари мають значний педагогічний потенціал для впровадження елементів дистанційного навчання у середній школі. Це пов'язано з тим, що використання лише асинхронних технологій вимагає високої самоорганізації та навичок самостійної роботи, яких не мають усі учні. Тому проводити дистанційні заняття, на наш погляд, ефективніше у реальному часі за допомогою вебінарів.

Запрошуємо всіх бажаючих до участі та проведення навчальних вебінарів на webinar.ipo.kpi.ua